Statws *This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.*

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2026 Rhif 87

LLYWODRAETH LEOL, CYMRU

Gorchymyn Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg (Cymunedau) 2026

Gwnaed - - - - 17 Mawrth 2026

Yn dod i rym yn unol ag erthygl 1(2) a (3)

Mae Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru(**1**) ("y Comisiwn"), o dan adran 36(5)(a) o Ddeddf Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru etc. 2013(**2**) ("Deddf 2013"), wedi cyflwyno i Weinidogion Cymru adroddiad dyddiedig Ebrill 2024 yn cynnwys ei argymhellion ar gyfer newid a manylion adolygiad o'r trefniadau cymunedol o fewn Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg.

Mae Gweinidogion Cymru wedi penderfynu rhoi effaith i argymhellion y Comisiwn heb addasiadau. Mae Gweinidogion Cymru hefyd yn gwneud darpariaeth atodol fel y'i hystyrir yn angenrheidiol neu'n hwylus.

O dan adran 37(3A) a (3B) o Ddeddf 2013(**3**), mae mwy na 6 wythnos wedi mynd heibio ers i'r argymhellion hynny gael eu cyflwyno i Weinidogion Cymru ac mae Gweinidogion Cymru wedi rhoi sylw i unrhyw sylwadau a wnaed yn ystod y cyfnod hwn.

Mae Gweinidogion Cymru wedi cyhoeddi datganiad yn nodi eu penderfyniad ar gyfer pob argymhelliad o dan adran 37(6) o Ddeddf 2013(**4**).

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan adrannau 37(1) a 40(1) a (2)(a) o Ddeddf 2013. O dan adran 37(2A) o Ddeddf 2013(**5**), mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn hwn fwy na 6 mis cyn diwrnod etholiad cyngor cyffredin o dan adran 26 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972(**6**).

(**1**) Sefydlwyd y Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru gan adran 53 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p. 70) ac Atodlen 8 iddi. Diddymwyd adran 53 ac Atodlen 8 gan adran 73(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (dccc 4) ("Deddf 2013") ac Atodlen 2 iddi. Gwnaeth Deddf 2013 ailenwi'r Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru yn Gomisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (gweler adran 2(2)). Gwnaeth Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024 (dsc 4) ailenwi Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru yn Gomisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru (gweler adran 12).

(**2**) 2013 dccc 4. Gwnaeth Deddf Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) 2024 ailenwi enw byr Deddf 2013 yn Ddeddf Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru etc. 2013 (gweler adran 11).

(**3**) Rhoddwyd adran 37(3A) a (3B) yn lle adran 37(3) o Ddeddf Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru etc. 2013 gan adran 43(2) o Ddeddf Etholiadau a Chyrff Etholedig (Cymru) 2024 (dsc 5).

(**4**) Mewnosodwyd adran 37(6) gan adran 49(2)(b) o Ddeddf Etholiadau a Chyrff Etholedig (Cymru) 2024.

(**5**) Mewnosodwyd adran 37(2A) gan adran 47(3) o Ddeddf Etholiadau a Chyrff Etholedig (Cymru) 2024.

(**6**) Amnewidiwyd adran 26 gan adran 4 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Cymru) 1994 (p. 19). Diwygiwyd adran 26 gan O.S. 2019/1269 (Cy. 220) i ddarparu mai'r flwyddyn y mae rhaid i etholiad cyffredin cynghorwyr awdurdodau lleol gael eu cynnal yw 2022 yn hytrach na 2021. Diwygiwyd adran 26(1) ymhellach gan adran 14(1) o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (dsc 1) i ddarparu bod rhaid i etholiadau gael eu cynnal bob pumed flwyddyn ar ôl 2022.

Enwi a dod i rym

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg (Cymunedau) 2026.

(2) At unrhyw ddiben a nodir yn rheoliad 4(1) o'r Rheoliadau, daw'r Gorchymyn hwn i rym ar 6 Mai 2026.

(3) At bob diben arall, daw'r Gorchymyn hwn i rym am 23:59 o'r gloch ar y diwrnod cyn y diwrnod arferol ar gyfer ethol cynghorwyr yn 2027.

Dehongli

2.—(1) Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr "Deddf 1972" ("*the 1972 Act*") yw Deddf Llywodraeth Leol 1972(**7**);

ystyr "newydd" ("*new*") yw ward etholiadol neu gymuned, ward gymunedol neu gyngor cymuned y'i sefydlir gan y Gorchymyn hwn;

ystyr "y Rheoliadau" ("*the Regulations*") yw Rheoliadau Newidiadau i Ardaloedd Llywodraeth Leol 1976(**8**);

ystyr "ward etholiadol" ("*electoral ward*") yw unrhyw ardal yr etholir cynghorwyr drosti i Gyngor Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg;

mae unrhyw gyfeiriad at fap yn golygu un o'r 34 o fapiau a farciwyd "Map ar gyfer Gorchymyn Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg (Cymunedau) 2026", a adneuwyd o dan reoliad 5 o'r Rheoliadau, a labelwyd "1" i "34", ac mae cyfeiriad at fap â rhif yn gyfeiriad at y map sy'n dwyn y rhif hwnnw;

pan ddangosir ar fap bod ffin yn rhedeg ar hyd ffordd, rheilffordd, troetffordd, cwrs dŵr neu nodwedd ddaearyddol debyg, mae i'w thrin fel un sy'n rhedeg ar hyd llinell ganol y nodwedd.

(2) Mae'r darpariaethau yn y Gorchymyn hwn yn cymryd blaenoriaeth dros unrhyw ddarpariaeth wrthdrawiadol mewn unrhyw offeryn statudol blaenorol a wnaed o dan adran 58(2) o Ddeddf 1972 neu orchymyn a wnaed o dan adrannau 37(1), 38(1) neu 39(1) o Ddeddf Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru etc. 2013.

Y Barri — Baruc, Buttrills, Cadog, Castleland, Court, Dyfan, Gibbonsdown, Illtud, a Glannau'r Barri, newidiadau i ffiniau wardiau cymunedol a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

3. Mae'r rhan o ward Baruc o gymuned Y Barri a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 1—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Illtud o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Illtud.

4. Mae'r rhan o ward Baruc o gymuned Y Barri a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 1—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Glannau'r Barri o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol newydd Glannau'r Barri.

(**7**) 1972 p. 70.

(**8**) O.S. 1976/246 (fel y'i diwygiwyd gan amryfal offerynnau statudol, y ceir diwygiadau iddynt nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn). Mae adran 74(3) o Ddeddf Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru etc. 2013 ("Deddf 2013") yn darparu bod y Rheoliadau yn parhau i gael effaith mewn perthynas â Gorchymynion a wnaed o dan Ran 3 o Ddeddf 2013, fel pe bai'r gorchmynion hynny wedi eu gwneud o dan Ran 4 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p. 70).

5. Mae'r rhan o ward Buttrills o gymuned Y Barri a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 3—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Illtud o gymuned y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Illtud.

6. Mae'r rhan o ward Buttrills o gymuned Y Barri a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 3—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Dyfan o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Dyfan.

7. Mae'r rhan o ward Buttrills o gymuned Y Barri a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 1—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Glannau'r Barri o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol newydd Glannau'r Barri.

8. Mae'r rhannau o ward Cadog o gymuned Y Barri a ddangosir wedi eu graddliwio a'u rhifo 3 a 4 ar Fap 3—

(a) wedi eu trosglwyddo i ward gymunedol Court o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Court.

9. Mae'r rhan o ward Castleland o gymuned Y Barri a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 4 ar Fap 1—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Glannau'r Barri o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol newydd Glannau'r Barri.

10. Mae'r rhan o ward Gibbonsdown o gymuned Y Barri a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 4—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Dyfan o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Dyfan.

11. Mae'r rhan o ward Gibbonsdown o gymuned Y Barri a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 4—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Cadog o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Cadog.

12. Mae'r rhannau o ward Illtud o gymuned Y Barri a ddangosir wedi eu graddliwio a'u rhifo 1 a 2 ar Fap 2—

(a) wedi eu trosglwyddo i ward gymunedol Dyfan o gymuned Y Barri;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Dyfan.

Creu ward gymunedol newydd Glannau'r Barri

13. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Y Barri o'r enw Glannau'r Barri yn Gymraeg a Waterfront yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardaloedd a ddangosir wedi eu graddliwio a'u rhifo 2, 3 a 4 ar Fap 1;

(b) yn ffurfio ward etholiadol newydd Glannau'r Barri.

Y Barri — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

14. Yng nghymuned Y Barri, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Baruc yw 3;

(b) ward Buttrills yw 2;

(c) ward Cadog yw 4;

(d) ward Castleland yw 2;

(e) ward Court yw 2;

(f) ward Dyfan yw 3;

(g) ward Gibbonsdown yw 2;

(h) ward Illtud yw 3;

(i) ward Glannau'r Barri yw 2.

Glannau'r Barri — trefniadau ward etholiadol

15. Mae ward etholiadol newydd wedi ei chreu o'r enw Glannau'r Barri yn Gymraeg a Waterfront yn Saesneg ac sy'n cynnwys ardal ward gymunedol Glannau'r Barri.

16. Yn ward etholiadol Glannau'r Barri, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 2.

Penarth — Cornerswell, Cosmeston, Plymouth, a Stanwell, newidiadau i ffiniau wardiau cymunedol a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

17. Mae'r rhan o ward Murch o gymuned Dinas Powys a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 5—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Penarth;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Cornerswell;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Cornerswell.

18. Mae'r rhan o ward Larnog o gymuned Sili a Larnog a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 6—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Penarth;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol newydd Cosmeston;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol newydd Cosmeston.

19. Mae'r rhan o ward Plymouth o gymuned Penarth a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 6—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Cosmeston o gymuned Penarth;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol newydd Cosmeston.

20. Mae'r rhan o ward Plymouth o gymuned Penarth a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 4 ar Fap 5—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Stanwell o gymuned Penarth;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Stanwell.

21. Mae'r rhan o ward Murch o gymuned Dinas Powys a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 5—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Penarth;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Stanwell;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Stanwell.

22. Mae'r rhan o ward Murch o gymuned Dinas Powys a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 5—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Penarth;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Plymouth;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Plymouth.

Creu ward gymunedol newydd Cosmeston

23. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Penarth o'r enw Cosmeston yn Gymraeg ac yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardaloedd a ddangosir wedi eu graddliwio a'u rhifo 1 a 2 ar Fap 6;

(b) yn ffurfio ward etholiadol newydd Cosmeston.

Penarth — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

24. Yng nghymuned Penarth, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Cornerswell yw 4;

(b) ward Cosmeston yw 1;

(c) ward Plymouth yw 4;

(d) ward St Augustine's yw 5;

(e) ward Stanwell yw 3.

Cosmeston — trefniadau ward etholiadol

25. Mae ward etholiadol newydd wedi ei chreu o'r enw Cosmeston yn Gymraeg ac yn Saesneg ac sy'n cynnwys ardal ward gymunedol Cosmeston.

26. Yn ward etholiadol Cosmeston, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 1.

Sili a Larnog — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

27. Yng nghymuned Sili a Larnog, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Sili yw 6;

(b) ward Larnog yw 1.

Llanilltud Fawr — Trebefered, Gogledd, De-ddwyrain, a Gorllewin, newidiadau i ffiniau wardiau cymunedol a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

28. Mae'r rhan o ward Llan-faes o gymuned Llan-faes a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 7—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Llanilltud Fawr;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Trebefered;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanilltud Fawr.

29. Mae'r rhan o ward y Gorllewin o gymuned Llanilltud Fawr a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 8—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol y De-ddwyrain o gymuned Llanilltud Fawr;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanilltud Fawr.

Llanilltud Fawr — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

30. Yng nghymuned Llanilltud Fawr, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Trebefered yw 5;

(b) ward y Gogledd yw 5;

(c) ward y De-ddwyrain yw 3;

(d) ward y Gorllewin yw 2.

Llanilltud Fawr — trefniadau ward etholiadol

31. Mae ward etholiadol Llanilltud Fawr yn cynnwys cymuned Llanilltud Fawr.

32. Yn ward etholiadol Llanilltud Fawr, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 4.

Y Bont-faen gyda Llanfleiddan — Aberthin, Y Bont-faen, Dwyrain Llanfleiddan, a Gorllewin Llanfleiddan, newidiadau i ffiniau wardiau cymunedol a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

33. Mae'r rhan o ward Pen-llin o gymuned Pen-llin a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 9—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol newydd Gogledd y Bont-faen;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

34. Mae'r rhan o ward Gorllewin Llanfleiddan o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 9—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Gogledd y Bont-faen o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

35. Mae'r rhan o ward Gorllewin Llanfleiddan o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 10—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Canol y Bont-faen o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

36. Mae'r rhan o ward Dwyrain Llanfleiddan o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 10—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Canol y Bont-faen o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

37. Mae'r rhannau o ward Dwyrain Llanfleiddan o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan a ddangosir wedi eu graddliwio ar Fap 11—

(a) wedi eu cyfuno â ward Gorllewin Llanfleiddan o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn i ffurfio ward gymunedol newydd Llanfleiddan o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

Diddymu wardiau cymunedol Y Bont-faen, Gorllewin Llanfleiddan, a Dwyrain Llanfleiddan

38. Mae'r wardiau a ganlyn o gymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan fel y'u newidir gan y Gorchymyn hwn wedi eu diddymu—

(a) Y Bont-faen;

(b) Gorllewin Llanfleiddan;

(c) Dwyrain Llanfleiddan.

Creu ward gymunedol newydd Gogledd y Bont-faen

39. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan o'r enw Gogledd y Bont-faen yn Gymraeg a Cowbridge North yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardaloedd a ddangosir wedi eu graddliwio a'u rhifo 1 a 2 ar Fap 9;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

Creu ward gymunedol newydd Canol y Bont-faen

40. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan o'r enw Canol y Bont-faen yn Gymraeg a Cowbridge Central yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardaloedd a ddangosir wedi eu graddliwio a'u rhifo 1 a 2 ar Fap 10;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

Creu ward gymunedol newydd Llanfleiddan

41. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan o'r enw Llanfleiddan yn Gymraeg a Llanblethian yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 12;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

42. Yng nghymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Aberthin yw 2;

(b) ward Canol y Bont-faen yw 6;

(c) ward Gogledd y Bont-faen yw 4;

(d) ward Llanfleiddan yw 3.

Y Bont-faen — trefniadau ward etholiadol

43. Mae ward etholiadol Y Bont-faen yn cynnwys cymuned Y Bont-faen gyda Llanfleiddan a chymuned Pen-llin.

44. Yn ward etholiadol Y Bont-faen, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 3.

Pen-llin — Llansanwyr, ac Ystradowen, newidiadau i ffiniau wardiau cymunedol a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

45. Mae'r rhan o ward Pen-llin o gymuned Pen-llin a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 13—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Llansanwyr o gymuned Pen-llin;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

46. Mae'r rhan o ward Ystradowen o gymuned Pen-llin a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 14—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Llansanwyr o gymuned Pen-llin;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

47. Mae'r rhan o ward Llanddunwyd o gymuned Llanddunwyd a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 15—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Pen-llin;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Ystradowen;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Y Bont-faen.

Llansanwyr — newid enw ward gymunedol

48. Enw ward Llansanwyr o gymuned Pen-llin fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn fydd Llansanwyr yn Gymraeg ac erys yr enw Llansannor yn Saesneg.

Pen-llin — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

49. Yng nghymuned Pen-llin, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Llansanwyr yw 2;

(b) ward Pen-llin yw 3;

(c) ward Ystradowen yw 4.

Dinas Powys — Cross Common, Eastbrook, Murch, a Twyn, newidiadau i ffiniau wardiau cymunedol a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

50. Mae'r rhan o ward Cross Common o gymuned Dinas Powys a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 16—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Murch o gymuned Dinas Powys;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Dinas Powys.

51. Mae'r rhan o ward Cross Common o gymuned Dinas Powys a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 17—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Twyn o gymuned Dinas Powys;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Dinas Powys.

52. Mae'r rhan o ward Twyn o gymuned Dinas Powys a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 16—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Cross Common o gymuned Dinas Powys;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Dinas Powys.

53. Mae'r rhan o ward Llanfihangel-y-pwll o gymuned Llanfihangel-y-pwll a Lecwydd a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 18—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Dinas Powys;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Eastbrook;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Dinas Powys.

Dinas Powys — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

54. Yng nghymuned Dinas Powys, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Cross Common yw 4;

(b) ward Eastbrook yw 4;

(c) ward Murch yw 4;

(d) ward Twyn yw 4.

Dinas Powys — trefniadau ward etholiadol

55. Mae ward etholiadol Dinas Powys yn cynnwys cymuned Dinas Powys.

56. Yn ward etholiadol Dinas Powys, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 4.

Llandochau, a Llanfihangel-y-pwll a Lecwydd —diddymu cymunedau Llandochau, a Llanfihangel-y-pwll a Lecwydd, newidiadau i gynghorau cymuned a threfniadau etholiadol

57. Mae cymuned Llandochau wedi ei diddymu.

58. Mae cyngor cymuned Llandochau wedi ei ddiddymu.

59. Mae cymuned Llanfihangel-y-pwll a Lecwydd fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn wedi ei diddymu.

60. Mae cyngor cymuned Llanfihangel-y-pwll a Lecwydd wedi ei ddiddymu.

Creu cymuned newydd Llandochau a Chwrtyrala

61. Mae cymuned newydd wedi ei chreu o'r enw Llandochau a Chwrtyrala yn Gymraeg a Llandough and Cwrtyrala yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 19;

(b) yn ffurfio ward etholiadol Llandochau.

Creu ward gymunedol newydd Llandochau

62. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandochau a Chwrtyrala o'r enw Llandochau yn Gymraeg a Llandough yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 19;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandochau.

Creu ward gymunedol newydd Lecwydd

63. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandochau a Chwrtyrala o'r enw Lecwydd yn Gymraeg a Leckwith yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 19;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandochau.

Creu ward gymunedol newydd Llanfihangel-y-pwll

64. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandochau a Chwrtyrala o'r enw Llanfihangel-y-pwll yn Gymraeg a Michaelston yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 19;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandochau.

Llandochau a Chwrtyrala — sefydlu cyngor cymuned a threfniadau etholiadol cymunedol

65. Mae cyngor ar gyfer cymuned Llandochau a Chwrtyrala wedi ei sefydlu.

66. Yng nghymuned Llandochau a Chwrtyrala, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Llandochau yw 6;

(b) ward Lecwydd yw 1;

(c) ward Llanfihangel-y-pwll yw 1.

Llandochau — trefniadau ward etholiadol

67. Mae ward etholiadol Llandochau yn cynnwys cymuned Llandochau a Chwrtyrala.

68. Yn ward etholiadol Llandochau, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 1.

Llancarfan, Sain Siorys, Sain Nicolas a Thresimwn, Gwenfô, Pendeulwyn, a Llanddunwyd — newidiadau i ffiniau wardiau cymunedol a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol

69. Mae'r rhan o ward Sain Siorys o gymuned Sain Siorys a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 20—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Sain Nicolas a Thresimwn;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Sain Nicolas;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

70. Mae'r rhan o ward Llwyneliddon o gymuned Gwenfô a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 21—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Sain Nicolas a Thresimwn;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Sain Nicolas;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

71. Mae'r rhan o ward Sain Nicolas o gymuned Sain Nicolas a Thresimwn a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 22—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Llanbedr-y-fro;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanbedr-y-fro.

72. Mae'r rhan o ward Tresimwn o gymuned Sain Nicolas a Thresimwn a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 23—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Sain Nicolas o gymuned Sain Nicolas a Thresimwn;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

73. Mae'r rhan o ward Pendeulwyn o gymuned Pendeulwyn a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 4 ar Fap 23—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Sain Nicolas a Thresimwn;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Tresimwn;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

74. Mae'r rhan o ward Llanddunwyd o gymuned Llanddunwyd a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 5 ar Fap 23—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Sain Nicolas a Thresimwn;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Tresimwn;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

75. Mae'r rhannau o ward Llantriddyd o gymuned Llancarfan a ddangosir wedi eu graddliwio a'u rhifo 3 ar Fap 23—

(a) wedi eu trosglwyddo i gymuned Sain Nicolas a Thresimwn;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Tresimwn;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

76. Mae'r rhan o ward Llancarfan o gymuned Llancarfan a ddangosir wedi ei graddliwio a'u rhifo 2 ar Fap 23—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Sain Nicolas a Thresimwn;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Tresimwn;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

77. Mae'r rhan o ward Llwyneliddon o gymuned Gwenfô a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 24—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Llancarfan;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Llancarfan;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

78. Mae'r rhan o ward Sain Nicolas o gymuned Sain Nicolas a Thresimwn a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 24—

(a) wedi ei throsglwyddo i gymuned Llancarfan;

(b) yn ffurfio rhan o ward gymunedol Llancarfan;

(c) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

79. Mae'r rhan o ward Llwyneliddon o gymuned Gwenfô a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 25—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol Gwenfô o gymuned Gwenfô;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Gwenfô.

80. Mae'r rhan o ward Gwenfô o gymuned Gwenfô a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 26—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Parc Gwenfô o gymuned Gwenfô;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Gwenfô.

81. Mae'r rhan o ward Llwyneliddon o gymuned Gwenfô a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 26—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Parc Gwenfô o gymuned Gwenfô;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Gwenfô.

82. Mae'r rhan o ward Llwyneliddon o gymuned Gwenfô a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 26—

(a) wedi ei throsglwyddo i ward gymunedol newydd Dyffryn o gymuned Sain Nicolas a Thresimwn;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

Creu ward gymunedol newydd Parc Gwenfô

83. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Gwenfô o'r enw Parc Gwenfô yn Gymraeg a Brooklands yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 27;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Gwenfô.

Diddymu ward gymunedol Llwyneliddon

84. Mae ward Llwyneliddon o gymuned Gwenfô fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn wedi ei diddymu.

Creu ward gymunedol newydd Dyffryn

85. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Sain Nicolas a Thresimwn o'r enw Dyffryn yn Gymraeg ac yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 28;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan.

Llantriddyd — newid enw ward gymunedol

86. Enw ward Llantriddyd o gymuned Llancarfan fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn fydd Llantriddyd yn Gymraeg ac erys yr enw Llantrithyd yn Saesneg.

Llancarfan — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

87. Yng nghymuned Llancarfan, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Llancarfan yw 5;

(b) ward Llantriddyd yw 2.

Sain Nicolas a Thresimwn — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

88. Yng nghymuned Sain Nicolas a Thresimwn, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Tresimwn yw 4;

(b) ward Sain Nicolas yw 6;

(c) ward Dyffryn yw 1.

Gwenfô — trefniadau etholiadol wardiau cymunedol

89. Yng nghymuned Gwenfô, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Parc Gwenfô yw 4;

(b) ward Gwenfô yw 6.

Sain Nicolas a Llancarfan — trefniadau ward etholiadol

90. Mae ward etholiadol Sain Nicholas a Llancarfan yn cynnwys cymunedau Llancarfan, a Sain Nicolas a Thresimwn.

91. Yn ward etholiadol Sain Nicolas a Llancarfan, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 1.

Gwenfô — trefniadau ward etholiadol

92. Mae ward etholiadol Gwenfô yn cynnwys cymuned Gwenfô.

93. Yn ward etholiadol Gwenfô, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 1.

Llanbedr-y-fro, a Sain Siorys — diddymu cymunedau Llanbedr-y-fro a Sain Siorys a newidiadau canlyniadol i gynghorau cymuned

94. Mae cymuned Llanbedr-y-fro fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn wedi ei diddymu.

95. Mae cyngor cymuned Llanbedr-y-fro wedi ei ddiddymu.

96. Mae cymuned Sain Siorys fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn wedi ei diddymu.

97. Mae cyngor cymuned Sain Siorys wedi ei ddiddymu.

Creu cymuned newydd Llanbedr-y-fro a Sain Siorys

98. Mae cymuned newydd wedi ei chreu o'r enw Llanbedr-y-fro a Sain Siorys yn Gymraeg a Peterston and St Georges yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 29;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanbedr-y-fro.

Creu ward gymunedol newydd Llanbedr-y-fro

99. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llanbedr-y-fro a Sain Siorys o'r enw Llanbedr-y-fro yn Gymraeg a Peterston-super-Ely yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 29;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanbedr-y-fro.

Creu ward gymunedol newydd Llansanffraid-ar-Elái

100. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llanbedr-y-fro a Sain Siorys o'r enw Llansanffraid-ar-Elái yn Gymraeg a St Brides-super-Ely yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 29;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanbedr-y-fro.

Creu ward gymunedol newydd Sain Siorys

101. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llanbedr-y-fro a Sain Siorys o'r enw Sain Siorys yn Gymraeg a St Georges-super-Ely yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 29;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanbedr-y-fro.

Llanbedr-y-fro a Sain Siorys — sefydlu cyngor cymuned a threfniadau etholiadol wardiau cymunedol

102. Mae cyngor ar gyfer cymuned Llanbedr-y-fro a Sain Siorys wedi ei sefydlu.

103. Yng nghymuned Llanbedr-y-fro a Sain Siorys, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Llanbedr-y-fro yw 4;

(b) ward Llansanffraid-ar-Elái yw 1;

(c) ward Sain Siorys yw 2.

Llanbedr-y-fro — trefniadau ward etholiadol

104. Mae ward etholiadol Llanbedr-y-fro yn cynnwys cymuned newydd Llanbedr-y-fro a Sain Siorys a chymuned newydd Pendeulwyn a Llanddunwyd.

105. Yn ward etholiadol Llanbedr-y-fro, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 1.

Pendeulwyn a Llanddunwyd — diddymu cymunedau Pendeulwyn a Llanddunwyd a newidiadau canlyniadol i gynghorau cymuned

106. Mae cymuned Pendeulwyn fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn wedi ei diddymu.

107. Mae cyngor cymuned Pendeulwyn wedi ei ddiddymu.

108. Mae cymuned Llanddunwyd fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn wedi ei diddymu.

109. Mae cyngor cymuned Llanddunwyd wedi ei ddiddymu.

Creu cymuned newydd Pendeulwyn a Llanddunwyd

110. Mae cymuned newydd wedi ei chreu o'r enw Pendeulwyn a Llanddunwyd yn Gymraeg a Pendoylan and Welsh St Donats yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 30;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanbedr-y-fro.

Creu ward gymunedol newydd Pendeulwyn

111. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Pendeulwyn a Llanddunwyd o'r enw Pendeulwyn yn Gymraeg a Pendoylan yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 30;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanbedr-y-fro.

Creu ward gymunedol newydd Llanddunwyd

112. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Pendeulwyn a Llanddunwyd o'r enw Llanddunwyd yn Gymraeg a Welsh St Donats yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 30;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llanbedr-y-fro.

Pendeulwyn a Llanddunwyd — sefydlu cyngor cymuned a threfniadau etholiadol wardiau cymunedol

113. Mae cyngor ar gyfer cymuned Pendeulwyn a Llanddunwyd wedi ei sefydlu.

114. Yng nghymuned Pendeulwyn a Llanddunwyd, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Pendeulwyn yw 4;

(b) ward Llanddunwyd yw 4.

Llandŵ, Llan-fair, a Llan-faes — diddymu cymunedau Llandŵ, Llan-fair, a Llan-faes, a newidiadau canlyniadol i gynghorau cymuned

115. Mae cymuned Llandŵ wedi ei diddymu.

116. Mae cyngor cymuned Llandŵ wedi ei ddiddymu.

117. Mae cymuned Llan-fair wedi ei diddymu.

118. Mae cyngor cymuned Llan-fair wedi ei ddiddymu.

119. Mae cymuned Llan-faes fel y'i newidir gan y Gorchymyn hwn wedi ei diddymu.

120. Mae cyngor cymuned Llan-faes wedi ei ddiddymu.

Creu cymuned newydd Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes

121. Mae cymuned newydd wedi ei chreu o'r enw Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes yn Gymraeg a Llandow, Llanfair and Llanmaes yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 31;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Llandŵ

122. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes o'r enw Llandŵ yn Gymraeg a Llandow yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 31;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Llanfihangel y Bont-faen

123. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes o'r enw Llanfihangel y Bont-faen yn Gymraeg a Llanmihangel yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 31;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Llyswyrny

124. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes o'r enw Llyswyrny yn Gymraeg a Llysworney yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 31;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Llan-faes

125. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes o'r enw Llan-faes yn Gymraeg a Llanmaes yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 4 ar Fap 31;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Llan-fair

126. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes o'r enw Llan-fair yn Gymraeg a Llanfair yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 5 ar Fap 31;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Saint Hilari

127. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes o'r enw Saint Hilari yn Gymraeg a St Hilary yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 6 ar Fap 31;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes — sefydlu cyngor cymuned a threfniadau etholiadol wardiau cymunedol

128. Mae cyngor ar gyfer cymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes wedi ei sefydlu.

129. Yng nghymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Llandŵ yw 2;

(b) ward Llanfihangel y Bont-faen yw 1;

(c) ward Llyswyrny yw 2;

(d) ward Llan-faes yw 3;

(e) ward Llan-fair yw 3;

(f) ward Saint Hilari yw 2.

Llandŵ — trefniadau ward etholiadol

130. Mae ward etholiadol Llandŵ yn cynnwys cymuned newydd Tregolwyn a Llanganna a chymuned newydd Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes.

131. Yn ward etholiadol Llandŵ, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 1.

Tregolwyn, a Llanganna — diddymu cymunedau Tregolwyn a Llanganna a newidiadau canlyniadol i gynghorau cymuned

132. Mae cymuned Tregolwyn wedi ei diddymu.

133. Mae cyngor cymuned Tregolwyn wedi ei ddiddymu.

134. Mae cymuned Llanganna wedi ei diddymu.

135. Mae cyngor cymuned Llanganna wedi ei ddiddymu.

Creu cymuned newydd Tregolwyn a Llanganna

136. Mae cymuned newydd wedi ei chreu o'r enw Tregolwyn a Llanganna yn Gymraeg a Colwinston and Llangan yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 32;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Tregolwyn

137. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Tregolwyn a Llanganna o'r enw Tregolwyn yn Gymraeg a Colwinston yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 32;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Eglwys Fair y Mynydd

138. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Tregolwyn a Llanganna o'r enw Eglwys Fair y Mynydd yn Gymraeg a St Mary Hill yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 32;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Creu ward gymunedol newydd Llanganna

139. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Tregolwyn a Llanganna o'r enw Llanganna yn Gymraeg a Llangan yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 32;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Llandŵ.

Tregolwyn a Llanganna — sefydlu cyngor cymuned a threfniadau etholiadol wardiau cymunedol

140. Mae cyngor ar gyfer cymuned Tregolwyn a Llanganna wedi ei sefydlu.

141. Yng nghymuned Tregolwyn a Llanganna, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Tregolwyn yw 3;

(b) ward Llanganna yw 3;

(c) ward Eglwys Fair y Mynydd yw 1.

Ewenni a Saint-y-brid — diddymu cymunedau Ewenni a Saint-y-brid a newidiadau canlyniadol i gynghorau cymuned

142. Mae cymuned Ewenni wedi ei diddymu.

143. Mae cyngor cymuned Ewenni wedi ei ddiddymu.

144. Mae cymuned Saint-y-brid wedi ei diddymu.

145. Mae cyngor cymuned Saint-y-brid wedi ei ddiddymu.

Creu cymuned newydd Ewenni a Saint-y-brid

146. Mae cymuned newydd wedi ei chreu o'r enw Ewenni a Saint-y-brid yn Gymraeg ac Ewenny and St Bride's Major yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 33;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Creu ward gymunedol newydd Ewenni

147. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Ewenni a Saint-y-brid o'r enw Ewenni yn Gymraeg ac Ewenny yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 33;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Creu ward gymunedol newydd Aberogwr

148. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Ewenni a Saint-y-brid o'r enw Aberogwr yn Gymraeg ac Ogmore-by-Sea yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 33;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Creu ward gymunedol newydd Saint-y-brid

149. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Ewenni a Saint-y-brid o'r enw Saint-y-brid yn Gymraeg a St Bride's Major yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 33;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Ewenni a Saint-y-brid — sefydlu cyngor cymuned a threfniadau etholiadol wardiau cymunedol

150. Mae cyngor wedi ei sefydlu ar gyfer cymuned Ewenni a Saint-y-brid.

151. Yng nghymuned Ewenni a Saint-y-brid, nifer y cynghorwyr swydd i'w hethol dros—

(a) ward Ewenni yw 3;

(b) ward Aberogwr yw 6;

(c) ward Saint-y-brid yw 4.

Saint-y-brid — trefniadau ward etholiadol

152. Mae ward etholiadol Saint-y-brid yn cynnwys cymuned newydd Ewenni a Saint-y-brid a chymuned newydd Sain Dunwyd a'r Wig.

153. Yn ward etholiadol Saint-y-brid, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol yw 2.

Sain Dunwyd a'r Wig — diddymu cymunedau Sain Dunwyd a'r Wig a newidiadau canlyniadol i gynghorau cymuned

154. Mae cymuned Sain Dunwyd wedi ei diddymu.

155. Mae cyngor cymuned Sain Dunwyd wedi ei ddiddymu.

156. Mae cymuned Y Wig wedi ei diddymu.

157. Mae cyngor cymuned Y Wig wedi ei ddiddymu.

Creu cymuned newydd Sain Dunwyd a'r Wig

158. Mae cymuned newydd wedi ei chreu o'r enw Sain Dunwyd a'r Wig yn Gymraeg a St Donats and Wick yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio ar Fap 34;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Creu ward gymunedol newydd Marcroes

159. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Sain Dunwyd a'r Wig o'r enw Marcroes yn Gymraeg a Marcross yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 1 ar Fap 34;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Creu ward gymunedol newydd Yr As Fawr

160. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Sain Dunwyd a'r Wig o'r enw Yr As Fawr yn Gymraeg a Monknash yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 2 ar Fap 34;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Creu ward gymunedol newydd Sain Dunwyd

161. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Sain Dunwyd a'r Wig o'r enw Sain Dunwyd yn Gymraeg a St Donats yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 3 ar Fap 34;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Creu ward gymunedol newydd Y Wig

162. Mae ward gymunedol newydd wedi ei chreu yng nghymuned Sain Dunwyd a'r Wig o'r enw Y Wig yn Gymraeg a Wick yn Saesneg ac sydd—

(a) yn cynnwys yr ardal a ddangosir wedi ei graddliwio a'i rhifo 4 ar Fap 34;

(b) yn ffurfio rhan o ward etholiadol Saint-y-brid.

Sain Dunwyd a'r Wig — sefydlu cyngor cymuned a threfniadau etholiadol wardiau cymunedol

163. Mae cyngor ar gyfer cymuned Sain Dunwyd a'r Wig wedi ei sefydlu.

164. Yng nghymuned Sain Dunwyd a'r Wig, nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol dros—

(a) ward Marcroes yw 1;

(b) ward Yr As Fawr yw 1;

(c) ward Sain Dunwyd yw 2;

(d) ward Y Wig yw 5.

Treuliau cychwynnol etc. cynghorau cymuned newydd

165.—(1) Yn yr erthygl hon—

ystyr "yr awdurdod bilio arfaethedig" ("*the prospective billing authority*") yw Cyngor Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg;

ystyr "Deddf 1992" ("*the 1992 Act*") yw Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992(**9**);

(**9**) 1992 p. 14. Diwygiwyd adrannau 32 a 35, o ran Cymru, gan baragraffau 4 a 6 yn y drefn honno o Atodlen 12 i Ddeddf Llywodraeth Leol (Cymru) 1994 (p. 19). Diwygiwyd adran 32 ymhellach gan baragraff 10 o Atodlen 7 i Ddeddf Lleoliaeth 2011 (p. 20) ac O.S. 2013/216 (Cy. 28), ceir diwygiadau eraill nad ydynt yn berthnasol at ddibenion y Gorchymyn hwn. Diwygiwyd adran 35 gan baragraff 13 o Atodlen 7 i Ddeddf Lleoliaeth 2011 a pharagraff 6 o Atodlen 12 i Ddeddf Llywodraeth Leol (Cymru) 1994, ceir diwygiadau eraill nad ydynt yn berthnasol at ddibenion

ystyr "y flwyddyn ariannol berthnasol" ("*the relevant financial year*") yw'r flwyddyn ariannol sy'n dechrau 1 Ebrill 2027.

(2) Ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol, mae adran 32 o Ddeddf 1992 (cyfrifo gofynion cyllideb gan awdurdodau bilio) yn gymwys i'r cynghorau cymuned newydd a'r awdurdod bilio arfaethedig ond fel pe bai—

(a) wrth wneud cyfrifiad o dan adran 32(2)(a) o Ddeddf 1992—

(i) y swm a hysbysir o dan baragraff (6) o'r erthygl hon yn eitem a grybwyllir yn adran 35(1) o Ddeddf 1992 (eitemau arbennig) sy'n ymwneud â'r gymuned newydd, a

(ii) ardal yr awdurdod bilio arfaethedig yn cynnwys y gymuned newydd;

(b) is-adran (6) wedi ei hepgor.

(3) Ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol, mae adran 41 o Ddeddf 1992 (dyroddi praeseptau gan awdurdodau praeseptio lleol) yn gymwys i'r cynghorau cymuned newydd a'r awdurdod bilio arfaethedig ond fel pe bai'n ofynnol i'r awdurdod bilio arfaethedig, wrth wneud cyfrifiadau o dan adran 32 o Ddeddf 1992 (yn wreiddiol neu drwy amnewid) yn ei amcangyfrif o dan adran 32(2)(a), ystyried swm sy'n hafal i'r hyn a hysbysir iddo o dan baragraff (6) o'r erthygl hon.

(4) Ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol, mae adrannau 52X(1) (cyfrifiadau i fod yn net o braeseptau) a 52Y(2) (gwybodaeth at ddibenion Pennod 4A) o Ddeddf 1992 yn gymwys i'r cynghorau cymuned newydd a'r awdurdod bilio arfaethedig ond fel pe bai cyfanswm cyfanredol y praeseptau a ragwelir gan yr awdurdod bilio arfaethedig o dan reoliadau a wnaed o dan adran 41 o Ddeddf 1992 yn cynnwys y symiau a hysbysir i'r cynghorau cymuned newydd o dan baragraff (6) o'r erthygl hon.

(5) Ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol, mae adran 50 o Ddeddf 1992 (cyfrifo gofyniad cyllideb gan awdurdodau praeseptio lleol) yn gymwys i'r cynghorau cymuned newydd a'r awdurdod bilio arfaethedig fel pe bai'n ofynnol i bob un o'r cynghorau cymuned newydd sicrhau nad yw'r swm a gyfrifwyd fel ei ofyniad cyllideb ar gyfer y flwyddyn honno yn fwy na'r swm a hysbysir i'r cyngor cymuned newydd hwnnw o dan baragraff (6) o'r erthygl hon.

(6) Rhaid i Weinidogion Cymru roi gwybod am y swm priodol sydd i'w hysbysu i bob un o'r cynghorau cymuned newydd o dan y paragraff hwn yn ysgrifenedig i'r awdurdod bilio arfaethedig ac i bob un o'r cynghorau cymuned newydd.

(7) Ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol, mae Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Praeseptau) (Cymru) 1995(**10**) yn gymwys i'r cynghorau cymuned newydd a'r awdurdod bilio arfaethedig fel pe bai—

(a) rheoliad 5 (gwybodaeth am amserlenni talu) wedi ei hepgor;

(b) ym mharagraff 8 o'r Atodlen (rheolau i benderfynu'r cyfnodau amser ar gyfer rhandaliadau)—

(i) yn is-baragraffau (1), (2) a (3), y geiriau ar ôl y cyfeiriad cyntaf at "that financial year" wedi eu hepgor;

(ii) yn is-baragraff (1)(a), y cyfeiriad at "April" yn gyfeiriad at "May".

y Gorchymyn hwn. Diwygiwyd adran 41 gan baragraff 18 o Atodlen 7 i Ddeddf Lleoliaeth 2011 ac adran 158 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (dsc 1). Diwygiwyd adran 50 gan Ran 1 o Atodlen 8 i Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 (p. 26). Mewnosodwyd adrannau 52X a 52Y gan Ran 1 o Atodlen 1 i Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 (p. 27).

(**10**) O.S. 1995/2562, y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

Cynghorau cymuned newydd

166. Rhaid i swyddog priodol Cyngor Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg gynnull cyfarfod cyntaf pob un o'r cynghorau cymuned newydd a sefydlir gan erthyglau 65, 102, 113, 128, 140, 150 a 163.

Cynghorau cymuned newydd — olynwyr gweddilliol

167. At ddibenion unrhyw ddarpariaeth o'r Rheoliadau sy'n cyfeirio at olynydd gweddilliol awdurdod a ddiddymwyd—

(a) ar gyfer cynghorau cymuned Llandochau a Llanfihangel-y-pwll gyda Lecwydd, mae cyngor cymuned newydd Llandochau a Chwrtyrala wedi ei bennu yn olynydd gweddilliol;

(b) ar gyfer cynghorau cymuned Llanbedr-y-fro a Sain Siorys, mae cyngor cymuned newydd Llanbedr-y-fro a Sain Siorys wedi ei bennu yn olynydd gweddilliol;

(c) ar gyfer cynghorau cymuned Pendeulwyn a Llanddunwyd, mae cyngor cymuned newydd Pendeulwyn a Llanddunwyd wedi ei bennu yn olynydd gweddilliol;

(d) ar gyfer cynghorau cymuned Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes, mae cyngor cymuned newydd Llandŵ, Llan-fair a Llan-faes wedi ei bennu yn olynydd gweddilliol;

(e) ar gyfer cynghorau cymuned Tregolwyn a Llanganna, mae cyngor cymuned newydd Tregolwyn a Llanganna wedi ei bennu yn olynydd gweddilliol;

(f) ar gyfer cynghorau cymuned Ewenni a Saint-y-brid, mae cyngor cymuned newydd Ewenni a Saint-y-brid wedi ei bennu yn olynydd gweddilliol;

(g) ar gyfer cynghorau cymuned Sain Dunwyd a'r Wig, mae cyngor cymuned newydd Sain Dunwyd a'r Wig wedi ei bennu yn olynydd gweddilliol.

Jayne Bryant
Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Thai, un o Weinidogion Cymru

17 Mawrth 2026

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Gorchymyn hwn yn gweithredu argymhellion Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru ("y Comisiwn"), a roddodd adroddiad ym mis Ebrill 2024 ar ei adolygiad o'r trefniadau etholiadol cymunedol ym Mwrdeistref Sirol Bro Morgannwg. Argymhellodd adroddiad y Comisiwn newidiadau i ffiniau cymunedau yn ardal Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol. Mae'r Gorchymyn hwn yn gweithredu argymhellion y Comisiwn, heb addasiadau. Mae'r Gorchymyn hefyd yn gwneud darpariaeth atodol, fel y'i hystyrir yn angenrheidiol neu'n hwylus gan Weinidogion Cymru, mewn perthynas â rhai enwau cymunedau.

Effaith y Gorchymyn hwn yw gwneud newidiadau i nifer o gymunedau a newidiadau canlyniadol i drefniadau etholiadol. Mae'r Gorchymyn hwn hefyd yn diddymu nifer o gymunedau, yn diddymu eu cynghorau cymuned, yn creu cymunedau newydd a sefydlu cynghorau cymuned newydd, ac yn gwneud darpariaeth weinyddol ar gyfer gweithredu'r cynghorau cymuned newydd hynny a gosod praeseptau sy'n ymwneud â hwy.

Mae Rheoliadau Newidiadau i Ardaloedd Llywodraeth Leol 1976, y cyfeirir atynt yn erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn, yn cynnwys darpariaethau deilliadol, darpariaethau canlyniadol, darpariaethau trosiannol a darpariaethau atodol ynghylch effaith gorchmynion megis y gorchymyn hwn a gweithredu'r gorchmynion hynny.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Gorchymyn hwn.

Mae printiau o'r mapiau a labelwyd "1" i "34" y mae'r Gorchymyn hwn yn ymwneud â hwy wedi eu hadneuo yn swyddfeydd Llywodraeth Cymru ym Mharc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ (yr Is-adran Etholiadau), a chyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg. Mae'r printiau sydd wedi eu hadneuo gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Bro Morgannwg yn agored i gael eu harchwilio gan unrhyw un y bydd darpariaethau'r Gorchymyn hwn yn effeithio arnynt.